

Història contemporània**2014/2015**

Codi: 100006

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500240 Musicologia	OT	3	0
2500240 Musicologia	OT	4	0
2500241 Arqueologia	OT	3	1
2500241 Arqueologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Ana Yetano Laguna

Correu electrònic: Ana.Yetano@uab.cat

Prerequisits

Es convenient el coneixement de llengües.

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Objectius

Aquesta assignatura, permetrà accedir a un coneixement bàsic dels principals esdeveniments i processos de canvi (polítics però també econòmics, socials i culturals) i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica de l'etapa històrica anomenada contemporània (segles XIX i XX) que condueix al món actual. Aquesta visió ha d'integrar els diversos espais geogràfics. De fet, la dimensió espacial de l'esmentat coneixement històric haurà de ser tan àmplia como sigui possible, car contribueix enormement a desenvolupar la capacitat de comprendre la diversitat històrica i cultural.

Competències

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda daquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
2. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.

3. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics
4. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
5. Identificar les estructures socials, econòmiques i polítiques del món contemporani.
6. Interpretar i analitzar les fonts documentals
7. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic
8. Reconèixer els processos històrics que han donat lloc a la societat contemporània
9. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina
10. Utilitzar els mètodes de treball propis de la història contemporània.

Continguts

-Introducció: El sistema liberal:

a) El Estado liberal: Constitucionalismo, separación de poderes, parlamentarismo y ciudadanía. Declaración de

derechos humanos individuales. Soberanía nacional y separación Iglesia-Estado. La expansión de la revolución liberal.

b) La nueva economía capitalista y la Revolución industrial. Fundamentos socio-jurídicos, tecnológicos y laborales. Etapas principales del desarrollo de la nueva economía capitalista. Crecimiento y crisis.

Transformaciones económicas y cambios sociales: la nueva sociedad de clases y la hegemonía burguesa.

- 1: Dinámica política en la Europa occidental y en EEUU: Liberalismo, Democracia, Nacionalismo a partir de 1848. Consolidación de los grandes Estados Nacionales burgueses: La Gran Bretaña victoriana y su imperio mundial. La Francia del 2º Imperio y de la Tercera República. La unificación italiana y la formación del nuevo Estado. La unificación alemana y el 2º Reich. Los EEUU: de la guerra civil a su consolidación como nación.

5

Nuevos nacionalismos.

- 2: La contestación desde la izquierda al modelo liberal. Movimiento obrero, sindicalismo y socialismo. 1ª y 2ª Internacional. Socialismo marxista y socialismo anarquista. La 1ª Internacional 1864. La Comuna 1871. La 2ª

Internacional 1889.

- 3: Relaciones internacionales. Las grandes potencias europeas, equilibrios y tensiones. Hundimiento de los viejos Imperios. El nuevo colonialismo y la dinámica del imperialismo. El reparto de Africa. Asia: el nuevo Japón expansionista y el despertar de China. Choques entre las potencias imperialistas. La 1ª Guerra Mundial.

-4: Revolución bolchevique en Rusia. La construcción del Estado comunista soviético. Principales etapas con Lenin y Stalin: del comunismo de guerra a la NEP y la dictadura estalinista. La 3ª Internacional y la expansión del comunismo. Los países del socialismo real. La revolución china.

-5: La época de entre-guerras. La difícil recuperación de la postguerra. Situación del parlamentarismo en Francia y G.B. y crisis social. El ascenso del fascismo en Italia. El colapso del capitalismo mundial en el 29 y sus

consecuencias internacionales. La naturaleza del nazismo. El holocausto. La Alemania de Hitler. Avance de los totalitarismos.

-6: La 2ª Guerra mundial y la nueva postguerra, la guerra fría. El sistema bipolar y las hegemonías estadounidense y soviética. Principales crisis del período de la guerra fría: Irán, Grecia, Berlín, las dos Alemanias, la guerra de Corea, Cuba, etc.

-7: Las democracias occidentales: desarrollo económico y Estado del Bienestar. Las políticas socialdemócratas. La sociedad de consumo. Cambios culturales, liberación de la mujer. La nueva moral sexual. El movimiento del 68. La construcción de la Unión Europea.

-8: Descolonización y cambios geopolíticos. Asia y África. La situación en América latina. China: de la revolución de Mao a potencia mundial. El desarrollo moderno del Japón. El mundo islámico. Los países emergentes del Tercer Mundo. El conflicto árabe-israelí.

-9: La caída del bloque soviético. Causas económicas y socio-políticas. De Stalin a Gorbachov y la perestroika.

La caída del muro del Berlín. La nueva Rusia surgida tras la desaparición de la URSS. Las transiciones políticas

y sociales de las antiguas democracias populares del Este europeo.

-10: El mundo capitalista, de la crisis de los setenta a la globalización mundial. El neoliberalismo de los años

ochenta. La nueva etapa dorada del capitalismo: el mercado global. La globalización: aspectos económicos, políticos, culturales... Nuevas fracturas sociales y geopolíticas. Nuevos movimientos sociales. Los nuevos emigrantes: integración o marginación. La aceleración del avance tecnológico y las nuevas incertidumbres. La preocupación ecológica.

Metodologia

- Classes teòriques dirigides pel professor: classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- Tutoria: Sessions concertades per a la resolució de dubtes i el manteniment de discussions sobre continguts específics de la matèria, els problemes i els seminaris.
- Realització d'exercicis pautats d'aprenentatge: Realització i correcció d'exercicis pautats d'aprenentatge.
- Estudi personal: Integració dels coneixements adquirits. Realització d'esquemes, mapes conceptuals, resums.
- Lectura de textos. Redacció de treballs. Cerca d'informació bibliogràfica: Lectura comprensiva de textos. Realització de ressenyes, resums i comentaris analítics mitjançant una guia. Estratègies de cerca d'informació. Selecció de materials.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, presentació i explicació del temari pel professor, incitació a la participació en el debat a classe. Realització d'exercicis escrits teòrics o pràctics.	60	2,4	2, 3, 4, 5, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories. Entrevistes personals amb el/la alumne per el seguiment del treball de curs i la orientació amb els exercicis de tipus pràctic sol.licitats.eballs de curs, com	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Tipus: Autònomes			
estudi personal del manual o manuals indicats a classe y altres lectures.	75	3	2, 3, 5, 8, 10

Avaluació

Avaluació:

- Proves escrites que representen el 70%% de la nota final. Es fixarà el calendari al iniciar el curs
- Treballs de curs (20%):ressenyas, resums, comentaris analítics sobre textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges...). Lliurament per escrit de la peça proposada en la data marcada, que pot ser una mica variable en funció de la dinàmica del grup. La no realització d'alguna d'aquestes proves impedeix l'aprovació de l'assignatura.

Reavaluació: Els alumnes tenen dret a la reavaluació amb els següents requisits fixats per la facultat:

- Han d'haver-se presentat a totes les proves que consten en la guia docent de l'assignatura de l'any en curs.
- Han d'haver aprovat el mínim de proves estipulat pel professor.

Les dates de reavaluació estan fixades per la Facultat i publicades a la web de la mateixa al mes de juliol del curs anterior.

Es imprescindible que el professor programi l'última prova de l'avaluació continuada com a mínim una setmana abans de la data de la reavaluació. Els estudiants han d'haver tingut temps per revisar l'última prova abans de presentar-se a la reavaluació.

No es permetrà presentar-se únicament per subir la qualificació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
assitència, participació a classe.	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9
exercicis de tipus pràctic encarregats a classe (comentaris de textos, mapes, gràfiques...)	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
exercicis escrits de la matèria explicada a classe	70%	0	0	2, 3, 5, 8, 9

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- BADE, K.J.; Europa en movimiento. Las migraciones desde finales del siglo XVIII hasta nuestros días, Crítica, Barcelona, 2003.
- BETHELL, L. (ed.); Historia de América Latina, diversos vols., Crítica, Barcelona, 1992.
- ARÓSTEGUI, Julio, BUCHRUCKER, Cristian y SABORIDO, Jorge (dir.), El mundo contemporáneo: Historia y problemas, Barcelona, Crítica, 2001.
- BOURKE, J.; La Segona Guerra Mundial. Història de les víctimes, Empúries, Barcelona, 2003.
- BOURKE, J.; Sed de sangre. Historia íntima del combate cuerpo a cuerpo en las guerras del siglo XX, Crítica, Barcelona, 2008.
- BRECHER, Gary, Hazañas y chapuzas bélicas, Los Libros del Lince, 2008
- BUSQUETS, ANNA (coord.), Claus per a entendre la Xina del segle XXI, UOC, 2009
- CORM, G., La fractura imaginaria. Las falsas raíces del enfrentamiento entre Oriente y Occidente, Kriterion Tusquets, 2008 (hay edición en catalán)
- EVANS, R.J.; El III Reich en el poder, 1933-1939, Península, Barcelona, 2005.
- ESCOHOTADO, A.; Historia de las drogas, vols.2 i 3, Alianza, Madrid, 1990.
- FAIRBANK, J.K.; Historia de China. Siglos XIX y XX, Alianza, Madrid, 1990.
- FONTANA, Josep, POR EL BIEN DEL IMPERIO. Una historia del mundo desde 1945, Barcelona, Pasado y Presente, 2011.
- FRIEDEN, J.A., Capitalismo global. El trasfondo económico de la historia del siglo XX, Crítica, 2006
- GRIMAL, Henry, Historia de las descolonizaciones del siglo XX, IEPALA, 1989 (en Google Books): http://books.google.es/books?id=jLSWgoFYR3cC&pg=PA3&lpg=PA3&dq=historia+de+las+descolonizaciones+iepala&source=bl&ots=I0FkhpojCJ&sig=Zkx6E4WSxXnHrT5TRDsbZmg6fjE&hl=es&ei=OGasSufdMpnUjAfPycX7Bw&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=2#v=onepage&q=historia%20de%20las%20descolonizaciones%20iepala&f=false
- HEADRICK, D.R.; Los instrumentos del imperio, Alianza, Madrid, 1989.
- HOBSBAWM, E.; La Era del Imperio, Crítica, Barcelona, 1990.
- HOBSBAWM, E.; Historia del Siglo XX, Crítica, Barcelona, 1995.
- HOBSON, JOHN A.; LENIN, VLADIMIR I., Imperialismo, Capitán Swing Libros, 2009
- JUDT, Tony, Postguerra. Una historia de Europa desde 1945, Taurus, 2006
- JUDT, Tony, Pensar el siglo XX. Madrid, Taurus, 2012
- KERSHAW, I.; Hitler, 2 vols., Península, Barcelona, 1999.

- KINDLEBERGER, C.P.; La crisis económica, 1929-1939; MILWARD, A.S.; La Segunda Guerra Mundial, 1939-1945 i VAN DER WEE, H.; Prosperidad y crisis. Reconstrucción, crecimiento y cambio, 1945-1980, vols.4, 5 i 6 de la "Historia Económica Mundial del Siglo XX", Crítica, Barcelona, 1986.
- KRUGMAN, P.; El internacionalismo "moderno". La economía internacional y las mentiras de la competitividad, Crítica, Barcelona, 1997.
- LEFFLER, M.P.; La guerra después de la guerra. Estados Unidos, la Unión Soviética y la Guerra Fría, Crítica, Barcelona, 2008.
- MAHBUBANI, K., ¿Pueden pensar los asiáticos?, Ed. Siglo XXI, 2006
- MARTÍNEZ CARRERAS, J.U.; Historia de la descolonización, 1919-1986: las independencias de Asia y África, Istmo, Madrid, 1987.
- MAYER, A.; La persistencia del Antiguo Régimen. Europa hasta la Gran Guerra, Alianza, Madrid, 1984.
- MEYER, J.; Rusia y sus imperios (1894-2005), Tusquets, Barcelona, 2007
- OVERY, R. El camino hacia la guerra. La crisis de 1919-1939 y el inicio de la Segunda Guerra Mundial, Espasa, Madrid, 2009
- PAXTON, R.O.; Anatomía del fascismo, Península, Barcelona, 2004.
- PROCACCI, G.; Historia general del siglo XX, Crítica, Barcelona, 2001
- REGAN, G.; Historia de la incompetencia militar, Crítica, Barcelona, 2001.
- TEMIN, P., Lecciones de la Gran Depresión, Alianza Universidad, 1995
- VVAA, Estudios postcoloniales: ensayos fundamentales, Proyecto Editorial Traficantes de Sueños, 2008
- VEIGA, F., DA CAL, E.U., DUARTE, A.; La paz simulada. Una historia de la Guerra Fría, 1941-1991, Alianza, Madrid, 1997.
- VEIGA, F.; El desequilibrio como orden. Una historia de la posguerra fría, 1990-2008, Alianza, Madrid, 2009.
- VIORST, M. Tormenta en Oriente Próximo. El choque entre el oriente musulmán y el occidente cristiano, Debate, Barcelona, 2006.
- ZAMORA RODRÍGUEZ, A., Ensayo sobre el subdesarrollo. Latinoamérica, 200 años después, Foca, 2008
- ZORGBIBE, CHARLES, Del sistema de Yalta a nuestros días, Alianza Ed., 1997